

Schoonheid en kitsch zonder grenzen

A. dieu, de gaieté parisienne van koreograaf Marc Vanrunxt.

Hyena danst „A. dieu“: Vr. 22 jan. om 20 u.15 in De Warande-Turnhout (tel. (014) 41.69.91). Wo. 27, vr. 29 en za. 30 jan. om 20 u.30 in Ancienne Belgique-Brussel, tel. (02) 512.59.86. Do. 11 feb. om 20 u.30 in Vooruit-Gent, tel. (091) 23.82.01.

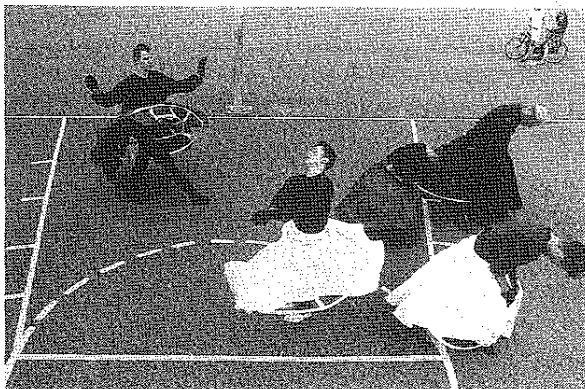
IN de voorbije herfst was Marc Vanrunxt met zijn gezelschap *Hyena* te gast op het *Dance Umbrella Festival* in Londen, samen met Anne Teresa De Keersmaeker, haar groep *Rosas* en het puikje van de hedendaagse dans uit de Verenigde Staten, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. In eigen land nog altijd met terughoudendheid en onbegrip bejegend, kan Vanrunxt in het buitenland blijkbaar beter overtuigen, dat is in het verleden ook al meermaals gebleken. Feit is dat sinds de passage van *Hyena* met „A. dieu“ op *Dance Umbrella*, de voorstelling nu toch op het programma staat van drie Vlaamse teaters: *de Warande* in Turnhout, *Ancienne Belgique* in Brussel en *Vooruit* in Gent. Sinds de creatie tijdens de zomer 1986 in de *Brakke Grond* was „A. dieu“ slechts driemaal in eigen land te zien, na meer dan dertig voorstellingen in Nederland.

De carrière van Vanrunxt als koreograaf maakt een gestaag stijgende evolutie door. Hij laat zich geenszins van de wijs brengen en houdt vast aan het eigenzinnige karakter van zijn werk. In elke voorstelling is het immer voortstuwende zoekwerk voelbaar, een streven naar nog meer eenvoud en nog meer complexiteit, naar meer schoonheid en afschuw, naar meer orde en meer chaos, naar meer structuur en meer destructie, meer zin en meer onzin en naar de mogelijkheden om die paradoksale elementen te combineren in zijn werk.

1987 was voor Vanrunxt een zeer produktief jaar. In opdracht van de *International Linen Promotion* van de EG maakte hij het gelegenheidswerk „*Ballet Battage*“. Voor de Nederlandse danseres *Pauline Daniëls* ontwierp hij „*115*“, koreografie die deel uitmaakt van een voorstelling van vijf solowerken, waar *Daniëls* overigens alom succes mee boekt. Op het *Zomerfestijn* in Amsterdam danste hij zelf een solo,

„*Urania*“, op een rangeerterrein in de haven, en tijdens dezelfde zomer koreografeerde hij op uitnodiging van het *Oslo Internasjonale Teaters Festival* „*Sleeping Boys*“ voor het Noorse gezelschap *Collage Dansekompani*, een productie waarmee deze groep ook naar Nederland en België komt, onder andere op het festival *De Beweging*, dat in mei plaatsvindt in Antwerpen.

Net na het *Dance Umbrella Festival* was hij zelf als danser te zien in „*Senso 2*“, een koreografie van *Catherine Massin*, die zelf ook deel uitmaakt van *Hyena*.

Hyena danst „A. dieu.“

1988 begint met een kleine reeks voorstellingen van „A. dieu“ in Vlaanderen. In februari en maart is Vanrunxt zes weken gastdocent aan de Amsterdamse Mimeschool en in mei beginnen de repetities van een nieuwe dans, die voorlopig nog de welluidende titel „*Ballet in Wit*“ draagt, wat mooie beelden oproept van de witte balletten van weleer, beelden die waarschijnlijk onverbiddelijk zullen verpulverd worden door Vanrunxt, net als in „A. dieu“.

In dit laatste werk is het basisgegeven, het *fin de siècle* van Parijs, permanent aanwezig, het geeft de toon aan maar domineert nooit de voorstelling. In de klankband van *Thierry Genicot* en *Marie-Jeanne Wyckmans* kunnen soms fragmenten van *Jacques Offenbachs* „*Gaieté Parisienne*“ vaag herkend worden tussen allerlei konkrete geluiden van kolkend water, klokjes, krekels en walvissen.

Even lopen de dansers sensueel heupwiegend, maar de *French cancan*

dansen ze onstuimig, barbaars, met woeste bokkesprongen. Wat verder worden de bewegingen ronder, zachter, zwaar zelfs, of krijgen ze een beheerste statigheid die even doet denken aan de *duende* van Flamencodansers. In het middendeel van „A. dieu“ trekken de dansers dan weer wijde zijden rokken aan, met een echte *queue parisienne*, waaraan later hoepelrokken worden toegevoegd.

Kitsch

Het decor, ontworpen door *Annemie Van Kerckhoven*, bestaat uit opgehangen panelen waarop fuchsiaroze kubistische flamingo's geschilderd zijn (nog een fascinatie van Vanrunxt!). Zij zijn het enige kleurelement in de voorstelling, want de kostuums, ontworpen door *Eric Raeves*, zijn alle aristokratisch zwart. Vanrunxt waagt

zich met zijn koreograficën altijd op het scherp van het lemmet door schoonheid en kitsch zonder grenzen in elkaar te laten overglijden, door ratio en intuïtie, agressie en frustratie, uitbundigheid en diepe emotie, luchtigheid en zware patetiek, elegantie en onstuimige brutaliteit gevaarlijk naast elkaar te plaatsen, door ernstige, kontemplatieve, rituele momenten af te wisselen met geestige passages en door strakke structuren (in *A. dieu* opgebouwd rond het getal

vijf: vierkant met centrum, cirkel gelegd met vijf bloemen, diagonale en horizontale rijen van vijf dansers,...) even snel af te breken als ze ontstaan zijn en tot een complete chaos te herleiden.

De touwtjes van al die elementen houdt hij stevig in handen; ze worden met een subtiel gevoel voor ruimte-tijd-verhoudingen en een precieze dosering aangewend, hoewel niet altijd volgens de regels van de klassieke koreografeerkunst. Vanrunxt kan sober zijn in zijn exuberanties en exuberant in zijn soberheid. Niets is ooit gratis, alles heeft zijn functie in de voorstelling, en omdat Vanrunxt nooit een echt verhaal vertelt, tenzij de vage anekdote van een fysiek-visueel-auditief gebeuren, kan de toeschouwer dit gebeuren enkel ervaren door zijn eigen intuïtie op dezelfde golf-lengte te leggen en zijn fantasie in te schakelen; dan pas bereikt een voorstelling haar volle teatrale dimensie.

„A. dieu“ wordt gedanst door Vanrunxt zelf, *Eric Raeves*, *Catherine Massin*, *Marie-Anne Schotte* en door *Han Van Poucke*, die sinds enige tijd deel uitmaakt van *Hyena*. ■